PRAVILNIK O ZAŠTITI NA RADU
JU SARAJEVSKI RATNI TEATAR SARTR

Sarajevo, 12.07.2024.godine

Na osnovu odredbi člana 22. tačka d), i člana 23. stav (1)Zakona o zaštiti na radu („Službene novine Federacije BiH" br. 79/20), člana 55. Zakona o radu („Službene novine Federacije BiH" br. 26/16, 89/18, 23/20 - odluka US, 49/21 - dr.zakon I 103/21-dr.zakon) u i člana. 66. Pravila JU „Sarajevski ratni teatar SARTR“ (broj 04-36-04.1-P-UO/23 od 17.04.2023.), Upravni odbor Javna ustanove “Sarajevski ratni teatar SARTR“ na 23.sjednici dana 12.07.2024.godine donosi

PRAVILNIK O ZAŠTITI NA RADU
JU SARAJEVSKI RATNI TEATAR SARTR

DIO PRVI - OSNOVNE ODREDBE

Član 1.
(Predmet Pravilnika)

(1) Pravilnikom o zaštiti na radu (u daljem tekstu Pravilnik) uređuju se prava, obaveze i odgovornosti poslodavaca i radnika u vezi sa provođenjem i poboljšanjem sigurnosti i zaštite zdravlja radnika na radu, kao i opća načela prevencije, te sistem pravila sigurnosti i zaštite zdravlja na radu, koji primjenom se postiže sprječavanje povreda na radu, profesionalnih oboljenja i drugih oboljenja u vezi sa radom, kao i zaštita radne okoline, te druga pitanja u vezi sa sigurnošću i zaštitom zdravlja na radu.
(2) Posebna zaštita se propisuje radi očuvanja duševnog i tjelesnog razvoja mladih, zaštite žena od rizika koji bi mogli ugroziti ostvarivanje materinstva, zaštite lica sa invaliditetom i profesionalno oboljelih lica od daljnjeg oštećenja zdravlja i umanjenja njihove radne sposobnosti i očuvanja radnih sposobnosti starijih radnika u granicama primjerenim njihovoj životnoj dobi.

Član 2.
(Preuzimanje pravnih akata Europske unije)

Javna ustanove “Sarajevski ratni teatar SARTR“ (u daljem tekstu Poslodavac), će u okviru plana razvoja ili posebnog programa mjera zaštite na radu obezbjediti potrebna sredstva za sprovođenje i unapređivanje zaštite na radu i njihovu realizaciju.
Pravilnikom se definiše Direktiva Vijeća 89/391/EEZ od 12. juna 1989. godine o uvođenju mjera za podsticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja radnika na radu, preuzeta u pravni poredak Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija), shodno članu 2. Zakona o zaštiti na radu (Službene novine FBiH” br. 79/20)

Član 3.
(Sigurnost i zaštita zdravlja na radu)

Sigurnost i zaštita zdravlja na radu, u smislu ovog Pravilnika, je osiguranje takvih uslova na radu kojima se u najvećoj mogućoj mjeri sprječava nastanak povreda na radu, profesionalnih oboljenja i oboljenja u vezi sa radom i koji stvaraju pretpostavku za punu fizičku, psihičku i socijalnu sigurnost zaposlenih.

Član 4.
(Lica koja imaju pravo na sigurnost i zaštitu zdravlja na radu)

(1) Pravo na sigurnost i zaštitu zdravlja na radu ima:

a) radnik,
b) lice koje je kod poslodavca na stručnom osposobljavanju,
c) lice koje učestvuje u javnim radovima,
d) lice koje obavlja volonterski rad,
e) drugo lice koje se zatekne u radnoj okolini radi obavljanja određenih poslova, i ako je o njegovom prisustvu poslodavac upoznat.

(2) Sigurnost i zaštitu zdravlja na radu licima iz stava (1) tač. a), b), d) ovog člana obezbjeđuje poslodavac, licima iz tačke c) i e) ovog člana organizator radova, odnosno preduzeće ako se radi o njihovom radniku dok obavlja poslove kod poslodavca.

Član 5.
(Učešće sindikata)

Sindikat učestvuje u uređivanju i unaprjeđivanju sigurnosti i zaštite zdravlja radnika na radu uskladu sa zakonom, propisima donesenim na osnovu zakona i kolektivnim ugovorom.

DIO DRUGI– OPŠTI ZAHTJEVI ZA SIGURNE I ZDRAVE USLOVE RADA

Član 6.
(Opća pravila i mjere zaštite na radu)

(1) Zaštita na radu obuhvata sistem pravila i mjera, a posebno:
a) pravila i mjere pri projektovanju i izradi sredstava rada,
b) pravila i mjere pri upotrebi, održavanju, pregledu i ispitivanju sredstava rada,
c) pravila i mjere koje se odnose na radnike, te prilagođavanje procesa rada njihovom polu, dobi, fizičkim i psihičkim sposobnostima,
d) načine i postupke osposobljavanja i obavještavanja radnika i poslodavca sa svrhom postizanja odgovarajućeg nivoa zaštite na radu,
e) načine i postupke saradnje poslodavca, radnika i njihovih predstavnika i udruženja, te državnih organa nadležnih za zaštitu na radu,
f) zabranu stavljanja radnika u nepovoljniji položaj zbog aktivnosti preduzetih radi zaštite na radu,
g) ostale mjere za sprječavanje rizika na radu, sa svrhom uklanjanja faktora rizika i njihovih štetnih posljedica.
(2) Zaštita na radu kao sistemski organizovano djelovanje sastavni je dio organizacije rada i izvođenja radnog postupka, koje poslodavac ostvaruje primjenom svih mjera zaštite na radu u skladu s opštim načelima prevencije.
(3) Opšta pravila i mjere zaštite na radu posebno se odnose na sljedeće zahtjeve: zaštitu od mehaničkih opasnosti, zaštitu od udara električne struje, sprječavanje nastanka požara i eksplozije, osiguranje mehaničke otpornosti i stabilnosti građevine, osiguranje potrebne radne površine i radnog prostora, osiguranje potrebnih puteva za prolaz, prijevoz i evakuaciju radnika i drugih lica, osiguranje čistoće, osiguranje propisane temperature i vlažnosti zraka i ograničenja brzine strujanja zraka, osiguranje propisane rasvjete, zaštitu od buke i vibracija, zaštitu od štetnih atmosferskih i klimatskih uticaja, zaštitu od fizikalnih, hemijskih i bioloških štetnih uticaja, zaštitu od prekomjernih napora, zaštitu od elektromagnetskog i ostalog zračenja, te osiguranje prostorija i uređaja za ličnu higijenu.

Član 7.
(Uslovi za upotrebu sredstava za rad)

(1) Radna oprema može se staviti u promet, naručiti ili staviti u upotrebu ako su ispunjeni uslovi za sigurnost i zaštitu zdravlja na radu i ako je to potvrdio proizvođač ili uvoznik uvezenih proizvoda.

(2) Sredstva i oprema lične zaštite mogu se staviti u promet, naručiti ili staviti u upotrebu ako pružaju pouzdanu zaštitu od rizika pri radu i ako je to potvrdio proizvođač ili uvoznik uvezenih proizvoda.

(3) Sredstva za rad, koja podliježu obavezi periodičnih pregleda i ispitivanja iz oblasti zaštite na radu, mogu se upotrebljavati samo ako posjeduju zapisnik, odnosno ispravu iz člana 67. stav (1) Zakona o zaštiti na radu ("Službene novine FBiH" br. 79/20), kojim se dokazuje da pregledana sredstva za rad zadovoljavaju propisima donesenim na osnovu zakona.

Član 8.
(Radna oprema)

(1) Radna oprema mora odgovarati radnom procesu koji se obavlja i mora biti na odgovarajući način prilagođena toj vrsti posla tako da ne ugrožava sigurnost i zdravlje radnika.
(2) Izbor radne opreme i materijala koji se koriste vrši se u skladu sa posebnim uslovima specifičnostima rada kako bi se otklonili ili smanjili rizici.

Član 9.
(Uputstva za sigurnu upotrebu i rukovanje sredstvima za rad)

(1) Proizvođači i uvoznici radne opreme i sredstava i opreme lične zaštite obavezni su da izdaju ispravu kojom se dokazuje da odgovaraju međunarodnim propisima, tehničkim propisima i propisanim mjerama sigurnosti i zaštite zdravlja na radu, te daju uputstva za upotrebu i održavanje na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini, odnosno Federaciji.
(2) Proizvođači i uvoznici opasnih materija dužni su da daju uputstvo za sigurnu upotrebu i rukovanje. Uputstvo sadrži identifikacione podatke, podatke o fizičkim, hemijskim i biološkim karakteristikama, stepen opasnosti od požara i eksplozije, opasnosti po zdravlje, o radioaktivnosti, o ekološkim podacima, o posebnim zaštitnim mjerama, o načinu skladištenja i označavanja, o prijenosu i transportu, kao i o postupku otklanjanja opasnih materija (sigurnosni list). Ovi podaci se daju na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini, odnosno Federaciji.

Član 10.
(Zabrana davanja finansijske naknade)

Poslodavci ne mogu dati finansijsku ili drugu naknadu radnicima u zamjenu za ispunjavanje zahtjeva standarda sigurnosti i zaštite zdravlja na radu.

DIOTREĆI - OBAVEZE POSLODAVCA

Član 11.
(Obaveza osiguranja preventivnih mjera)

(1) Poslodavac je obavezan da prilikom organizovanja rada i radnog procesa osigura preventivne mjere radi zaštite života i zdravlja zaposlenih, kao i potrebna materijalna sredstva za njihovu primjenu.
(2) Poslodavac je dužan da osigura preventivne mjere prije početka rada radnika, u toku rada, kao i kod svake izmjene tehnološkog postupka, izborom radnih i proizvodnih metoda kojima se osigurava najveća sigurnost i zaštita zdravlja na radu, zasnovana na primjeni propisa iz oblasti sigurnosti i zaštite zdravlja na radu, radnih odnosa, tehničkih propisa i standarda, propisa iz oblasti zdravstvene zaštite.

Član 12.
(Načela u provođenju mjera zaštite na radu)

Poslodavac provodi mjere zaštite na radu poštujući sljedeća opća načela prevencije:

a) procjene rizika,
b) izbjegavanja rizika,
c) sprječavanja rizika,
d) otklanjanja rizika na njihovom izvoru,
e) prilagođavanja rada i mjesta rada radniku naročito u pogledu izbora opreme za rad i metoda rada, kao i izbora tehnološkog postupka da bi se izbjegla jednoličnost u radu u cilju smanjenja njihovog uticaja na zdravlje radnika,
f) prilagođavanja tehničkom napretku,
g) zamjene opasnih tehnoloških procesa ili metoda rada bezopasnim ili manje opasnim,
h) zamjene opasnih materija bezopasnim,
i) utvrđivanja jedinstvenih preventivnih mjera s ciljem međusobnog povezivanja tehnologije, organizacije rada, uslova rada, socijalnih odnosa i uticaja faktora vezanih za radnu okolinu ,
j) davanja prednosti zajedničkim mjerama zaštite pred pojedinačnim,
k) odgovarajućeg osposobljavanja i obavještavanja radnika.

Član 13.
(Obaveze poslodavca)

Poslodavac je dužan da:

a) organizuje poslove sigurnosti i zaštite zdravlja na radu,
b) vrši procjenu rizika za svako radno mjesto i utvrđuje poslove sa povećanim rizikom, na način ipod uslovima utvrđenim ovim zakonom,
c) omogući radniku da se prije stupanja na rad upozna sa mjerama sigurnosti i zaštite na radu,
d) donese interni akt o zaštiti na radu,
e) obavještava radnike, sindikat i povjerenika za zaštitu na radu o uvođenju novih tehnologija sredstava za rad, te opasnostima i štetnostima po zdravlje radnika i izdaje uputstva za siguran rad,
f) osigurava da planiranje i uvođenje novih tehnologija bude predmet savjetovanja sa radnicima i/ili njihovim povjerenikom za zaštitu na radu u vezi sa posljedicama po sigurnost i zdravlje izazvanih izborom opreme, uslova rada i radne okoline,
g) osposobljava radnike za siguran rad,
h) osigurava radnicima sredstva i opremu lične zaštite i njihovo korištenje,
i) osigurava periodične ljekarske preglede radnika koji rade na poslovima na kojima postoje povećani rizici po zdravlje i preduzima mjere za sprječavanje nastanka invaliditeta i profesionalnih oboljenja radnika,
j) osigurava periodične preglede sredstava rada i sredstava i opreme lične zaštite pri radu, uskladu sa tehničkim standardima,
k) osigurava periodične preglede i ispitivanja fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti imikroklime u radnoj okolini,
I) osigurava periodične preglede i ispitivanja sredstava rada i opreme, radnih i pomoćnih prostorija i sredstava opreme lične zaštite, koji ne podliježu obaveznim periodičnim pregledimai ispitivanjima, na način, po postupku i u rokovima utvrđenim općim aktom,
m) provodi mjere zaštite od požara u skladu sa posebnim propisima,
n) provodi mjere za osiguranje prve pomoći,

o) unaprjeđuje sigurnost i zaštitu zdravlja na radu,

p) obavještava nadležnu inspekciju zaštite na radu o svakom smrtnom slučaju, nesreći koja je zadesila jednog ili više radnika, težoj povredi, profesionalnom oboljenju, svakoj pojavi ili bolesti koje pogađaju više od jednog radnika i svakoj pojavi koja bi mogla ugroziti život ili zdravlje radnika na radu,

r) obavještava nadležnu inspekciju o početku i završetku radova na izgradnji, montaži, zamjeni opreme, remontu i rekonstrukciji objekata zaštite na radu.

Član 14.

(Obaveza utvrđivanja uslova rada i zahtjeva u pogledu sposobnosti radnika)

(1) Poslodavac je dužan da za sve poslove u tehničko-tehnološkom procesu rada utvrdi uslove rada i zahtjeve u pogledu zdravstvenih sposobnosti radnika koji će te poslove obavljati.

(2) Radnik ne može zasnovati radni odnos ukoliko prethodno nije utvrđeno da njegovo zdravstveno stanje i radne sposobnosti odgovaraju uslovima rada i zahtjevima radnog mjesta.

(3) Zdravstveno stanje i psihofizičke sposobnosti radnika iz stava (2) ovog člana utvrđuju se na osnovu ljekarskog uvjerenja izdatog od strane odjeljenja za medicinu rada i zdravstvenu zaštitu radnika ovlaštene zdravstvene ustanove.

Član 15.

(Obaveza ispitivanja radne okoline)

Poslodavac je obvezan ispitivati radnu okolinu, odnosno procijeniti rizike i osigurati zaštitu zdravlja i sigurnost radnika izloženih fizičkim, hemijskim i biološkim štetnostima na radu.

Član 16.

(Obaveza poslodavca u vezi sa upotrebom opasnih materija na radu)

(1) Poslodavac je obavezan primjenom manje opasnih i štetnih materija stalno unaprjeđivati zaštitu na radu.

(2) Opasne materije poslodavac smije koristiti samo ako ne može iste radne rezultate postići primjenom bezopasnih materija .

(3) Ako nije moguća zamjena opasnih materija bezopasnim ili manje opasnim, odnosno manje štetnim materijama, poslodavac je obavezan utvrditi da li se primjenom drugog radnog postupka može smanjiti opasnost ili štetnost od njihove primjene.

Član 17.

(Osiguranje pristupa radnom mjestu sa povećanim rizikom)

Poslodavac je dužan da osigura da pristup radnom mjestu sa povećanim rizikom, na kojem prijeti neposredna opasnost od povređivanja ili zdravstvenih oštećenja (trovanja, gušenja i sl.), imaju samo radnici koji su osposobljeni za siguran i zdrav rad, koji su dobili posebna uputstva za rad na takvom mjestu, koji ispunjavaju zdravstvene uslove i koji su snabdjeveni odgovarajućim sredstvima i opremom za ličnu zaštitu pri radu.

Član 18.

(Sredstva i oprema lične zaštite)

(1) Poslodavac je dužan da obezbijedi radnicima sredstva i opremu lične zaštite.

(2) Poslodavac ne smije staviti u upotrebu sredstva i opremu lične zaštite ako nisu izrađena u

skladu sa članom 14. Zakona o zaštiti na radu ("Službene novine FBiH" br. 79/20).

(3) Poslodavac je dužan obezbjediti opremu i sredstva za ličnu zaštitu radnika na radu (kako je prikazano u tabelarnom prikazu.

(4) Nabavka će se vršiti periodično u skladu sa odobrenim sredstvima iz Budžeta.

(5) Poslodavac je obavezan da osigura da se sredstva i oprema lične zaštite održavaju i da budu u dobrom stanju.

(6) Poslodavac je dužan da isključi iz upotrebe sredstva i opremu lične zaštite na kojima nastanu promjene zbog kojih postoji opasnost po sigurnost i zdravlje radnika.

(7) Posebno, u slučajevima kada se utvrdi da su o isteku roka trajanja navedena sredstva za ličnu zaštitu radnika ispravna i upotrebljiva, Poslodavac može da produži rok trajanja iste.

(8) Lična zaštitna sredstva i oprema mogu se koristiti i upotrebljavati samo u namjenske svrhe. Radnik je dužan čuvati lična zaština sredstva, uredno ih održavati te ih nakon upotrebe ostaviti na odgovarajuće mjesto. Zabranjeno je koristiti lična zaština sredstva nenamjenski.

(9) Nabavka sredstava za ličnu zaštitu radnika na radu (kako je prikazano u tabelarnom dijelu) vrši se na osnovu dostavljenih podataka o konfekcijskim brojevima/veličinama odjeće i obuće od strane radnika.

PREGLED OPREME I SREDSTAVA ZA LIČNU ZAŠTITU RADNIKA NA RADU

Redni broj:	**Radna mjesta Tehnika**	**Naziv zaštitnih sredstava i opreme lične zaštite**	**Rok trajanja**
1.	**Scenski radnici i radnici na rasvjeti**	**Zaštitna kaciga;**	**do 2 godine**
		Zaštitno radno odijelo;	**do 2 godine**
		Zaštitna obuća;	**do 2 godine**
		Zaštitne rukavice;	**do 6 mjeseci**
		Zaštitne naočale za zavarivanje	**do 2 godine**

Član 19.

(Zabrana prouzrokovanja finansijskih obaveza za radnike)

Mjere zaštite koje provodi poslodavac i koje se odnose na sigurnost i zaštitu zdravlja na radu ne smiju radnicima prouzrokovati finansijske obaveze.

Član 20.

(Obaveza upoznavanja sa propisima iz oblasti sigurnosti i zaštite zdravlja na radu)

Poslodavac, odnosno radnik koji organizuje ili rukovodi procesom rada, mora biti upoznat sa propisima iz oblasti sigurnosti i zaštite zdravlja na radu, a naročito ako se radi o

tehnologijama u kojima postoji opasnost od povreda na radu, profesionalnih oboljenja i poremećaja u tehnološkom procesu koji bi mogli ugroziti sigurnost i zdravlje radnika.

Član 21.
(Organizovanje poslova zaštite na radu)

Poslodavac je dužan organizovati poslove zaštite na radu vodeći računa o tehničkom i tehnološkom procesu rada, broju scenskih radnika, broju lokacija odvojenih radnih jedinica, opasnostima i rizicima po zdravlje radnika.

1.Scenski radnici su obavezni da koriste prilikom rada zakonom propisanu zaštitnu opremu i to slijedeće:

a) Zaštitnu kacigu za zaštitu glave ,
b) Zaštitne rukavice za zaštitu ruku,
c) Zaštitno radno odijelo za zaštitu tijela ,
d) Zaštitnu radnu obuća za zaštitu u posebnim slučajevima kada to zahtijevaju sigurnosni uslovi rada,

Svi radnici na sceni su obavezni da periodočno odnosno u vremenskom rasponu o tri (3) godine obave ljekarski pregled za rad sa posebnim uslovima .
Za rad na visini sa ljestvama a koja je veća od 2 metra potrebno je da radnici koriste pored zaštitne opreme sigurnosne pojaseve sa krabinjerom koje je potrebno pomoću užeta zakačiti za konstrukciju iznad scenskog prostora i na taj način ostvariti sistem za zaštitu od pada koji sprečava pad radnika u slučaju da on izgubi kontrolu nad svojim pokretima.

Za rad na skeli je potrebno da radnik bude osiguran prilikom penjanja na skelu , a za rad na platformi obavezno je da bude postavljena zaštitna ograda tako da budu ispunjeni svi neophodni sigurnosni uslovi za rad.
Prilikom rada sa pokretnom skelom pored radnika na platformi obavezno je i da najmanje jedan radnik bude pored skele koji je isključivo zadužen za kretanje skele na sceni .
Isključivo i primarno koristiti prilikom rada na visini skelu pod naprijed navedenim propisima gdje je god to moguće , a u slučaju da nije moguće korisiti skelu za rad sekundarno koristiti ljestve pod naprijed navedenim propisima .
Sva alpinistička oprema koja se koristi za bezbjedan rad na visini mora biti nabavljena od ovlaštenih proizvođača i distributera koji posjeduju atesnu dokumentaciju .
Dopuštena je upotreba mehaničkih sredstava za rad za koja su periodnično izvršena ispitivanja ispravnosti upotrebe istih od strane nadležnih subjekata .
Za provođenje ovih mjera zaštite je odgovorani to slijedećim redoslijedom : majstor scene- voditelju tehnike - Direktoru javne ustanove teatra.
Nazdor za provođenjem mjera zaštite vrši voditelj tehnike.
2.Radnici na rasvjeti su obavezni da koriste prilikom rada koriste zakonom propisanu zaštitnu opremu i to:

a) Zaštitnu kacigu za zaštitu glave ,
b) Zaštitne rukavice za zaštitu ruku,
c) Zaštitno radno odijelo za zaštitu tijela ,
d) Zaštitnu radnu obuća za zaštitu u posebnim slučajevima kada to zahtijevaju sigurnosni uslovi rad,

Radnici na rasvjeti moraju imati odgovarajuću školsku spremu odnosno isključivo završenu srednju školu elektro usmjerenja .
Zabranjuje se svaki pristup i rad na elektroinstalacijma i opremi neovlaštenim licima .
Svi radnici na rasvjeti su obavezni da periodočno u vremenskom razdoblju do 3 godine obave ljekarski pregled za rad sa posebnim uslovima / rad na visini .
Procjenu i nazdor vrši voditelj tehnike.
Za rad na visini sa ljestvama a koja je veća od 2 metra potrebno je da radnici koriste pored zaštitne opreme sigurnosne pojaseve sa krabinjerom koje je potrebno pomoću užeta zakačiti za konstrukciju iznad scenskog prostora i na taj način ostvariti sistem za zaštitu od pada koji sprečava pad radnika u slučaju da on izgubi kontrolu nad svojim pokretima.

Zabranjuje se rad na ljestvama na kosoj podlozi, u slučaju da je neophodno iznad kosog poda tj. kosine uraditi posao potrebno je izravnati kosi pod.
Prilikom rada na ljestvama obavezno je da jedan radnik na rasvjeti bude kod ljestvi sve dok drugi radnik na rasvjeti bezbjedno ne siđe sa istih.
Za rad na na skeli je potrebno da radnik bude osiguran prilikom penjanja na skelu , a za rad na platformi obavezno je da bude postavljena zaštitna ograda tako da budu ispunjeni svi neophodni sigurnosni uslovi za rad.

Prilikom rada sa pokretnom skelom pored radnika na platformi obavezno je i da najmanje jedan radnik bude pored skele koji je isključivo zadužen za kretanje skele na sceni .
Isključivo i primarno koristiti prilikom rada na visini skelu pod naprijed navedenim propisima gdje je god to moguće , a u slučaju da nije moguće korisiti skelu za rad sekundarno koristiti ljestve pod naprijed navedenim propisima .
Sva alpinistička oprema koja se koristi za bezbjedan rad na visini mora biti nabavljena od ovlaštenih proizvođača i distributera koji posjeduju atesnu dokumentaciju .
Dopuštena je upotreba mehaničkih sredstava za rad za koja su periodnično izvršena ispitivanja ispravnosti upotrebe istih od strane nadležnih subjekata.
Za provođenje ovih mjera zaštite je odgovoran majstor rasvjete voditelju tehnike i Direktoru javne ustanove teatra.
Nazdor za provođenjem mjera zaštite vrši voditelj tehnike.

Član 22.
(Radnik za zaštitu na radu)

Poslodavac kod kojeg postoje poslovi sa povećanim rizikom određuje jednog ili više radnika koji će obavljati poslove vezane za sprječavanje rizika na radu i zaštitu zdravlja radnika.
Poslodavac je dužan radniku za zaštitu na radu osigurati uslove za rad, potrebnu opremu i pomoć drugog stručnog osoblja, kao i sredstva za obavljanje i organizovanje preventivnih i zaštitnih mjera.
Radnik za zaštitu na radu ne može biti doveden u nepovoljniji položaj zbog poslova koje obavlja u cilju sprječavanja rizika na radu i zaštite zdravlja radnika.
Radnik za zaštitu na radu mora biti odgovarajuće osposobljen i imati položen stručni ispit koji se odnosi na sigurnost i zaštitu zdravlja na radu (u daljnjem tekstu: stručni ispit) u skladu sa ovim zakonom.
Saglasno članu 33. stav (4) Zakona o zaštiti na radu, poslove zaštite na radu poslodavac može da obavlja sam u djelatnostima trgovine, ugostiteljstva i turizma, finansijsko-tehničkih i poslovnih usluga, obrazovanja, nauke i informacija, zdravstvene i socijalne zaštite i u stambeno-komunalnim djelatnostima, ako ima do 30 radnika, te ukoliko je internim aktom o zaštiti na radu, a na osnovu akta o procjeni rizika, utvrđeno da kod poslodavca ne postoje poslovi sa povećanim rizikom (član 5. Pravilnika o načinu i uvjetima obavljanja poslova zaštite na radu kod poslodavca).
Ukoliko se aktom o procjeni rizika procjeni da kod poslodavca ne postoje poslovi sa povećanim rizikom, a zapošljava više od 30 radnika, taj poslodavac ne mora imenovat radnika za zaštitu na radu, već poslove zaštite na radu može povjeriti ovlaštenoj organizaciji za zaštitu na radu, a radnici mogu izabrati povjerenika za zaštitu na radu, na način i pod uslovima iz člana 44. Zakona o zaštiti na radu.
Stručni ispit iz stava (4) ovog člana polaže se pred komisijom koju imenuje Federalni ministar,a za čiji će se rad osiguravati finansijska sredstva u Budžetu Federacije .

Član 23.
(Obaveze radnika za zaštitu na radu)

(1) Obaveze radnika za zaštitu na radu su:

a) učešće u izradi akta o procjeni rizika,

b) izrada prijedloga internog akta o zaštiti na radu,

c) izrada plana i programa mjera zaštite na radu,

d) unutrašnji nadzor nad primjenom mjera zaštite na radu,

e) stručna pomoć poslodavcu u provođenju i unaprjeđenju sigurnosti i zaštite zdravlja na radu,

f) izrada uputstava za siguran rad,

g) praćenje i organizovanje periodičnih pregleda sredstava za rad, sredstava i opreme lične zaštite, praćenje i organizovanje periodičnih pregleda hemijskih, fizičkih i bioloških štetnosti i mikroklime u radnoj okolini,

h) priprema i organizovanje osposobljavanja radnika za siguran rad,

i) praćenje stanja i izvještavanje poslodavca o povredama na radu, profesionalnim

oboljenjima i bolestima u vezi sa radom

j) analiziranje uzroka povreda na radu i profesionalnih oboljenja u saradnji sa ovlaštenim doktorom specijalistom medicine rada i predlaganje mjere za unaprjeđenje sigurnosti i zaštite zdravlja na radu,

k) praćenje i organizovanje periodičnih ljekarskih pregleda radnika koji rade na poslovima sa povećanim rizikom, te analiza izvještaja o obavljenim periodičnim ljekarskim pregledima,

l) savjetovanje poslodavca u pogledu izbora i nabavke opreme i tehnološkog procesa rada,

m) saradnja sa poslodavcem prilikom planiranja izgradnje i rekonstrukcije objekata namijenjenih za rad,

n) saradnja sa nadležnom inspekcijom zaštite na radu i drugim ustanovama koje se bave sigurnošću i zaštitom na radu,

o) saradnja sa sindikatom, vijećem zaposlenika i povjerenikom za zaštitu na radu, u skladu sa ovim pravilnikom i Zakonom o zaštiti na radu ("Službene novine FBiH" br. 79/20)..

(2) Radnik za zaštitu na radu je obavezan da zabrani rad na radnom mjestu, odnosno da zabrani upotrebu sredstava za rad i sredstava i opreme lične zaštite u slučaju kada utvrdi neposrednu opasnost po život i zdravlje radnika, te da o tome u pisanom obliku obavijesti poslodavca i povjerenika za zaštitu na radu.

Član 24.

(Prva pomoć, protivpožarna zaštita, evakuacija radnika, ozbiljna i neposredna opasnost)

(1) Poslodavac je dužan da:

a) preduzme potrebne mjere za prvu pomoć, protivpožarne mjere i mjere za evakuaciju radnika, prilagođene prirodi aktivnosti i veličini preduzeća, odnosno poslovanja,

b) uspostavi potrebne veze sa specijalizovanim službama, posebno u pogledu prve pomoći, hitne zdravstvene zaštite, spašavanja i protivpožarne zaštite.

(2) Za provođenje odredaba iz stava (1) ovog člana poslodavac će odrediti radnike koji će provoditi mjere prve pomoći, protivpožarne zaštite i evakuacije radnika.

(3) Broj radnika iz stava (2) ovog člana, njihovo osposobljavanje i oprema kojom raspolažu moraju odgovarati veličini i/ili posebnim opasnostima u pravnom licu, odnosno poslovanju.

Član 25.

(Obaveze poslodavca u slučaju ozbiljne i neposredne opasnosti)

(1) Poslodavac je dužan da:

a) upozna sve radnike koji su ili bi mogli biti izloženi ozbiljnoj i neposrednoj opasnosti o riziku koji postoji kao i mjerama koje su preduzete ili koje će se preduzeti u pogledu zaštite, što je prije moguće,

b) preduzme mjere i izda uputstva kako bi se omogućilo radnicima da u slučaju ozbiljne i neposredne opasnosti prekinu s radom i/ili odmah napuste radno mjesto i pređu na neko sigurno mjesto,

c) ne traži od radnika da nastave rad u situaciji kada još uvijek postoji ozbiljna i neposredna opasnost, osim u izuzetnim slučajevima kada postoji ozbiljna i neposredna opasnost posigurnost više ljudi i širu okolinu.

(2) Radnici koji u slučaju ozbiljne i neposredne opasnosti napuste svoje radno mjesto i/ili opasno područje ne smiju snositi negativne posljedice u smislu propisa o radu.

(3) U slučaju ozbiljne i neposredne opasnosti po vlastitu sigurnost ili sigurnost drugih lica, radnici koji nisu u mogućnosti stupiti u vezu sa neposrednim rukovodiocem, obavezni su preduzeti odgovarajuće mjere u skladu sa svojim znanjem i tehničkim sredstvima koja su im na raspolaganju, da bi se izbjegle posljedice te opasnosti, pod uslovom da te mjere ne smiju biti u očitom neskladu sa opasnošću.

(4) Zbog preduzimanja mjera iz stava (3) ovog člana radnici ne smiju snositi negativne posljedice u smislu propisa o radu.

Član 26.
(Obavještavanje radnika)

(1) Poslodavac je dužan radnicima i/ili njihovim predstavnicima davati odgovarajuća pisana uputstva koja se odnose na rizike po sigurnost i zdravlje sa zaštitnim i preventivnim mjerama koje se preduzimaju za otklanjanje ili smanjenje tih rizika.
(2) Uputstva iz stava (1) ovog člana moraju biti istaknuta na mjestu rada.
(3) Izuzetno, kada prijeti iznenadna opasnost po život i zdravlje, uputstvo iz stava (1) ovog člana poslodavac može dati usmeno.

Član 27.
(Znakovi upozorenja na opasnost)

(1) Poslodavac je dužan na mjestima rada, na sredstvima za rad i pripadajućim instalacijama trajno postaviti znakove upozorenja na opasnost i znakove općih obavještavanja, u skladu sa posebnim propisima.
(2) Ako znakovi upozorenja na opasnost nisu dovoljni za efikasno obavještavanje, poslodavac je dužan trajno postaviti pisana uputstva o uslovima i načinu korištenja prostora, prostorija, sredstava rada, opasnih materija i opreme.
(3)

Član 28.
(Obavještavanje predstavnika radnika i sindikata)

(1) Poslodavac je dužan da najmanje dva puta godišnje izvijesti povjerenika za zaštitu na radu, vijeće zaposlenika i sindikat o rizicima po sigurnost i zdravlje, te mjerama koje je preduzeo i koje će preduzeti radi unaprjeđivanja sigurnosti i zašt ite zdravlja.
(2) Osim redovnog obavještavanja iz stava (1) ovog člana, poslodavac ima obavezu da obavještava i da se savjetuje sa predstavnicima radnika ili radnicima nakon smrtne, grupne ili teške povrede na radu, utvrđenog slučaja profesionalnog oboljenja, kao i nalaza nadležne inspekcije rada kojim je utvrđen nedostatak u primjeni mjera zaštite na radu.

Član 29.
(Upotreba opasnih materija)

Poslodavac smije dati opasne materije u upotrebu radnicima samo pod uslovom da su opremljene dokumentom na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini, odnosno Federaciji, na kojem je proizvođač, odnosno dobavljač, u skladu sa propisima, naveo sve bezbjednosno-tehničke podatke koji su važni za ocjenjivanje rizika pri radu s tim materijama, te da su zadovoljene sve sigurnosne mjere koje se navode u tom dokumentu.

Član 30.
(Pisana obavijest o rezultatima procjene rizika)

Poslodavac je dužan osigurati da zaposlena žena za vrijeme trudnoće i dojenja, radnik mlađi od 18 godina života i radnik sa promijenjenom radnom sposobnošću, i pored osposobljavanja za siguran i zdrav rad, budu u pisanoj formi obaviješteni o rezultatima procjene rizika na radnom mjestu i o mjerama kojima se rizici otklanjaju u cilju povećanja sigurnosti i zaštite zdravlja na radu.

Član 31.
(Savjetovanje i uključivanje radnika i njihovih predstavnika)

Poslodavac se savjetuje sa radnicima i/ili njihovim predstavnicima i omogućava im da

učestvuju u raspravama o svim pitanjima u pogledu sigurnosti i zaštite zdravlja na radu. Posebnoim omogućava da učestvuju u:

a) raspravama i odobravanju svih mjera u pogledu sigurnosti i zaštite zdravlja na radu,

b) svakoj mjeri koja može značajno uticati na sigurnost i zaštitu zdravlja na radu,

c) imenovanju radnika koji će obavljati poslove vezane za obezbjeđenje zdravih i sigurnih uslova rada, prve pomoći, gašenje požara i evakuaciju radnika,

d) angažovanju, tamo gdje je potrebno, ovlaštenih organizacija za zaštitu na radu,

e) planiranju i organizovanju osposobljavanja radnika u oblastizaštite na radu.

Član 32.
(Povjerenik za zaštitu na radu)

(1) Radnici biraju ili imenuju povjerenika za zaštitu na radu.

(2) Pod uslovima iz stava {1) ovog člana, povjerenika za zaštitu na radu imenuje sindikat, ukoliko povjerenika nisu izabrali radnici iz stava (1) ovog člana.

(3) Imenovani povjerenik za zaštitu na radu iz stava (2) ovog člana ima ista prava i obavezekao i izabrani povjerenik radnika.

(4) Povjerenik za zaštitu na radu mora imati odgovarajuću stručnu spremu i radno iskustvo.

Član 33.
(Prava i dužnosti povjerenika za zaštitu na radu)

(1)Povjerenik za zaštitu na radu ima pravo da:

a) dobije informacije o uslovima rada, analizama povreda na radu, profesionalnih oboljenja i bolesti vezanih za rad, nalazima i preporukama inspekcijskih nadležnih organa,

b) zahtjeva od poslodavca da preduzme odgovarajuće mjere i dostavi prijedloge za ublažavanje rizika i otklanjanja izvora opasnosti,

c) informiše radnike o provođenju mjera zaštite na radu,

d) zahtjeva inspekcijski pregled ako smatra da mjere koje je preduzeo poslodavac nisu primjerene cilju po kojem treba osigurati sigurne i zdrave uslove rada i iznese svoja zapažanjau toku inspekcijskog pregleda,

e) prisustvuje inspekcijskim pregledima i/ili dostavi svoja zapažanja u toku inspekcijskih pregleda .

(2) Za vrijeme obavljanja poslova utvrđenih ovim zakonom, povjerenik za zaštitu na radu iz reda zaposlenih ima pravo na naknadu plaće u visini plaće koju bi ostvario da je radio na poslovima za koje je zaključio ugovor o radu.

(3) Povjerenik za zaštitu na radu poslove utvrđene ovim zakonom može obavljati najviše šest sati sedmično.

(4) Poslodavac osigurava povjereniku za zaštitu na radu potrebna sredstva da može ostvarivati svoje funkcije koje proizilaze iz ovog zakona.

(5)Povjerenik za zaštitu na radu ne može biti doveden u nepovoljniji položaj u odnosu na druge radnike, zbog svojih poslova vezanih za sigurnost i zaštitu zdravlja na radu.

Član 34.
(Osposobljavanje radnika)

{1) Poslodavac je dužan da izvrši osposobljavanje radnika za siguran i zdrav rad kod zasnivanjaradnog odnosa, odnosno premještaja na druge poslove, prilikom uvođenja nove tehnologije ili novih sredstavaza rad, kao i kod promjene procesa rada koji može prouzrokovati promjenu mjera za siguran i zdrav rad.

(2) Poslodavac je dužan da radnika u toku osposobljavanja za siguran i zdrav rad, upozna sa

svim vrstama rizika na poslovima na koje ga raspoređuje i o preduzetim konkretnim mjerama sigurnosti i zaštite na radu, u skladu sa aktom o procjeni rizika.
{3) Osposobljavanje radnika za siguran i zdrav rad mora biti prilagođeno specifičnostima njegovog radnog mjesta.

Član 35.

(Zabrana samostalnog rada)

(1) Radnici ne mogu biti raspoređeni na radna mjesta na kojima će samostalno obavljati poslove prije nego što steknu znanja iz člana 46. Zakona o zaštiti na radu ("Službene novine FBiH" br. 79/20).
(2) Poslodavac kod kojeg rad obavljaju radnici drugog poslodavca mora osigurati da ti radnici budu upoznati sa mjerama zaštite na radu i zdravstvenim rizicima na radu.
(3) Osposobljavanje radnika iz člana 46. Zakona o zaštiti na radu ("Službene novine FBiH" br.79/20) mora se obavljati u toku radnog vremena i ne smije izazvati troškove za radnika.

Član 36.

(Provjera osposobljenosti za siguran i zdrav rad)

(1) Osposobljavanje radnika za siguran i zdrav rad, poslodavac obavlja teorijski i na praktičan način.
(2) Provjera teorijske i praktične osposobljenosti radnika za siguran i zdrav rad obavlja se naradnom mjestu.
(3) Periodične provjere osposobljenosti za siguran i zdrav rad radnika koji radi na poslovima sa povećanim rizikom vrši se na način, u roku i po postupku utvrđenom aktom o procjeni rizika.

Član 37.

(Teorijske i praktično osposobljavanje)

(1) U toku osposobljavanja iz oblasti sigurnosti i zaštite zdravlja na radu, radnik se upoznaje naročito sa:
a) tehničko-tehnološkim procesom i organizacijom rada u cjelini, a posebno sa poslovima svog radnog mjesta,
b) opasnostima koje ugrožavaju sigurnost i zdravlje na radu, korištenjem sredstava rada iopreme i načinom upotrebe štetnih materija,
c) mjerama zaštite na radu i razlozima zbog kojih se te mjere predviđaju i provode,
d) upotrebom odgovarajućih sredstava rada i odgovarajuće opreme i sredstava lične zaštite, kao i pravilnim i namjenskim korištenjem uređaja i sredstava kojima se služi pri radu,
e) pravima i dužnostima u provođenju propisa i mjera zaštite na radu i posljedicamazbog nepridržavanja tih propisa i mjera,
f) pružanjem prve pomoći,
g) organizacijom sigurnosti i zaštite zdravlja na radu,
h) korištenjem protivpožarnih aparata,
i) odredbama ovog pravilnika i Zakona o zaštiti na radu.
(2) Osposobljavanje radnika iz stava (1) ovog člana poslodavac može obaviti ako ima zaposlena lica sa odgovarajućom visokom stručnom spremom iz oblasti sigurnosti i zaštite zdravlja na radu.
(3) Ako poslodavac nije u mogućnosti da izvrši osposobljavanje radnika u smislu stava (1) ovog člana, te poslove povjerit će ovlaštenoj organizaciji iz člana 64. Zakona o zaštiti na radu ("Službene novine FBiH" br. 79/20).

DIO ČETVRTI - PRAVA I OBAVEZE RADNIKA

Član 38.
(Pravo na sigurne i zdrave uslove rada)

(1) Radnik ima pravo na sigurne i zdrave uslove rada.

(2) Radna okolina i sredstva za rad moraju, s obzirom na prirodu posla, biti sigurni za radnike i ne smiju ugroziti njihovo zdravlje.

Član 39.
(Dužnost radnika da sebe i druge ne izlaže opasnostima)

Radnik je dužan da obavlja posao u skladu sa svojom stručnom spremom i završenom obukom, kao i uputstvima koja daje poslodavac, tako da ne izlaže sebe ili druga lica na koja mogu uticati njegove aktivnosti ili nepažnja u toku procesa rada, opasnostima od povrede na radu ili profesionalnog oboljenja.

Član 40.
(Dužnosti radnika)

(1) Radnici su, naročito, dužni:

a) da se pridržavaju utvrđenih pravila sigurnosti i zaštite zdravlja na radu u smislu ovog pravilnika i Zakona o zaštiti na radu (“Službene novine FBiH” br. 79/20),

b) da pravilno upotrebljavaju sredstva za rad i opremu, opasne materije i druga sredstva proizvodnje u skladu sa uputstvima proizvođača i uputstvima za siguran rad koja daje poslodavac,

c) da pravilno upotrebljavaju sredstva i opremu lične zaštite koja su im dodijeljena i da ih nakon upotrebe vraćaju na mjesto na kojemse čuvaju,

d) ne smiju samovoljno isključiti, modifikovati, promijeniti ili ukloniti sigurnosni uređaj koji je instaliran, posebno ne mašinu, uređaj, alat, pogon ili objekat i takav uređaj moraju pravilno upotrebljavati,

e) da odmah obavijeste poslodavca i/ili radnika za zaštitu na radu o svakoj pojavi na poslu za koju postoji opravdana sumnja da predstavlja opasnost po sigurnost i zdravlje kao i o nedostacimau postupcima zaštite,

f) da obavijesti lice odgovorno za to radno mjesto i/ili poslodavca o povredama koje su zadobili,

g) da sarađuju sa poslodavcem i/ili radnikom za zaštitu na radu u provođenju mjera ili zahtjeva koje je naredio inspektor zaštite na radu,

h) da sarađuje sa poslodavcem i/ili radnikom za zaštitu na radu u provođenju mjera koje će obezbijediti da radna okolina i uslovi rada budu sigurni i ne predstavljaju rizik po sigurnost i zdravlje u okviru njihovog radnog mjesta,

i) obavljaju periodične ljekarske preglede u terminima po zahtjevu poslodavca,

j) da daju sve podatke i informacije koje traže inspektori zaštite na radu.

(2) Radnik koji se ne pridržava utvrđenih pravila sigurnosti i zaštite zdravlja na radu i propisanih obaveza u smislu ovog pravilnika i Zakona o zaštiti na radu (“Službene novine FBiH” br. 79/20) čini težu povredu radne obaveze u skladu sa kolektivnim ugovorom, odnosno općim aktom poslodavca.

Član 41.
(Postupanje u slučaju neposredne opasnosti po život i zdravlje radnika)

(1) Radnik ima pravo da odbije da radi ako smatra da mu prijeti neposredna opasnost po život i zdravlje i dužan je da o tome odmah obavijesti svog neposrednog rukovodioca i/ili imenovanog radnika za zaštitu na radu, nadležnog inspektora zaštite na radu i predstavnika radnika.

(2) Po prijemu obavijesti iz stava (1) ovog člana nadležna inspekcija zaštite na radu obavezna je da odmah izvrši uviđaj na licu mjesta i naredi da se provedu odgovarajuće mjere zaštite odnosno zabrani rad dok se mjere ne provedu ili obavijesti radnika iz kojih razloga njegov zahtjev nije osnovan.
(3) Radnik iz stava (1) ovog člana koji se udaljio sa radnog mjesta, ne smije snositi negativne posljedice u smislu propisa o radu, osim u slučaju ako poslodavac dokaže da se radnik neopravdano udaljio sa radnog mjesta.

DIO PETI - ZDRAVSTVENI NADZOR

Član 42.
(Pravo radnika na specifičnu zdravstvenu zaštitu/medicinu rada)

(1) Radnik ima pravo na zdravstvenu zaštitu primjerenu rizicima za sigurnost i zdravlje kojima je izložen na radu, u skladu s posebnim propisima koji uređuju mjere zdravstvene zaštite u vezi sa radom.
(2) Poslodavac je dužan da zdravstvenim radnicima, koji pružaju usluge specifične zdravstvene zaštite/medicine rada, osigura pristup u sve radne prostorije i prostore.

Član 43.
(Poslovi specifične zdravstvene zaštite/medicine rada)

Ovlaštena zdravstvena ustanova, pored poslova utvrđenih propisima o zdravstvenoj zaštiti, može obavljati i sljedeće poslove:
a) daje savjete poslodavcu o unaprjeđivanju zaštite zdravlja, sigurnosti, higijene rada, ergonomiji i zaštitnim sredstvima,
b) upoznaje radnike sa rizicima po zdravlje koji su povezani sa njihovim radom i obavlja poslove osposobljavanja radnika za pružanje prve pomoći,
c) učestvuje u izradi akta o procjeni rizika na mjestu rada kod poslodavca,
d) ocjenjuje i utvrđuje posebne zdravstvene sposobnosti koje moraju da ispunjavaju radnici za obavljanje određenih poslova na radnom mjestu sa povećanim rizikom ili za upotrebu, odnosno rukovanje određenom opremom za rad,
e) vrši prethodne i periodične ljekarske preglede radnika na radnim mjestima sa povećanim rizikom i izdaje izveštaje o ljekarskim pregledima u skladu sa propisima o sigurnosti i zaštiti zdravlja na radu,
f) učestvuje u organizovanju prve pomoći, spašavanju i evakuaciji u slučaju povređivanja radnika ili nesreća,
g) daje savjete poslodavcu pri izboru drugog odgovarajućeg posla prema zdravstvenoj sposobnosti radnika,
i) sarađuje sa radnikom za zaštitu na radu.

Član 44.
(Obaveza obavještavanja ovlaštene zdravstvene ustanove)

Poslodavac, radnik za zaštitu na radu, povjerenik za zaštitu na radu, sindikat i drugi radnici dužni su obavijestiti ovlaštenu ustanovu iz člana 55. Zakona o zaštiti na radu ("Službene novine FBiH" br. 79/20), o svim faktorima na radnom mjestu i u radnoj okolini za koje znaju ili pretpostavljaju da se mogu nepovoljno odraziti na zdravlje radnika.

Član 45.

(Poslovi sa povećanim rizikom)

(1) Poslodavac je dužan da radniku koji obavlja poslove sa povećanim rizikom, prije početka rada osigura prethodni ljekarski pregled, kao i periodični ljekarski pregled u toku rada.
(2) Poslovi sa povećanim rizikom utvrđuju se internim aktom o zaštiti na radu.
(3) Poslovima sa povećanim rizikom smatraju se:

a) poslovi sa povećanim rizikom od povređivanja, nastanka profesionalnih oboljenja i oštećenja zdravlja radnika,

b) poslovi sa specifičnim zahtjevima koji, u cilju sigurnog i uspješnog rada zahtjevaju posebne zdravstvene i psihofizičke sposobnosti radnika na tim radnim mjestima,

c) poslovi na kojima, nakon primjene svih tehnički priznatih metoda za smanjenje rizika, postoji preostali rizik za neke radnike.

Član 46.

(Način određivanja radnih mjesta sa posebnim uslovima rada)

(1) Radna mjesta sa posebnim uslovima rada Poslodavca su određena prema: Pravilniku o uslovima za utvrđivanje radnih mjesta sa posebnim uslovima rada i ljekarskim pregledima radnika na tim radnim mjestima ("Službeni list SR BiH", broj 2/91), koji se primjenjuje do donošenja propisa iz člana 89. Zakona o zaštiti na radu (“Službene novine FBiH” br. 79/20), te trenutno poslodavac nema radnih mjesta sa posebnim uslovima rada, odnosno radnika koji rade na poslovima sa povećanim rizikom.

Član 47.

(Evidencije o ljekarskim pregledima radnika)

(1) Prilikom upućivanja radnika na ljekarski pregled iz člana 57. stav (1) Zakona o zaštiti na radu (“Službene novine FBiH” br. 79/20), poslodavac je obavezan ovlaštenoj zdravstvenoj ustanovi dostaviti podatke o poslovima sa povećanim rizikom i navesti štetnosti i opasnosti kojima su radnici izloženi.
(2) O rezultatima odgovarajućeg ljekarskog pregleda radnika, ovlaštena zdravstvena ustanova vodi evidenciju i u roku od 15 dana od izvršenog pregleda o tome dostavlja izvještaj poslodavcu.

Član 48.

(Pravo radnika na premještaj na drugo radno mjesto)

Ako se u postupku periodičnog ljekarskog pregleda utvrdi da radnik ne ispunjava posebne zdravstvene uslove za obavljanje poslova sa povećanim rizikom, poslodavac je dužan da ga premjesti na drugo radno mjesto koje odgovara njegovim zdravstvenim sposobnostima, u koliko takvo radno mjesto postoji kod poslodavca . U koliko takvo mjesto ne postoji, primjenjuju se odgovarajuće odredbe Zakona o radu.

Član 49.

(Način obavljanja ljekarskih pregleda)

(1) Prethodni i periodični ljekarski pregledi radnika koji obavljaju poslove sa povećanim rizikom vrše se na način, po postupku i u rokovima koje utvrđuje Federalni ministar u saradnji sa Federalnim ministrom zdravstva .
(2) Radnik iz stava (1) ovog člana koji ne obavi periodični ljekarski pregled ne može nastaviti sa radom dok se ne utvrdi njegovo zdravstveno stanje i psihofizičke sposobnosti.

DIO ŠESTI - EVIDENCIJE, IZVJEŠTAVANJE I OBAVJEŠTAVANJE O NESREĆAMA I POVREDAMANA RADU I PROFESIONALNIM OBOLJENJIMA

Član 50.
(Obaveza vođenja evidencija kod poslodavca)

(1) Poslodavac je dužan da vodi propisanu evidenciju o:

a) radnicima na radnim mjestima sa povećanim rizikom,

b) radnim mjestima sa povećanim rizikom, Tabela 1. u prilogu.

c) opasnim materijama koje se koriste pri radu,

d) provjeri znanja radnika iz oblasti sigurnosti i zaštite zdravlja na radu,

e) izvršenim pregledima i ispitivanjima radne sredine i sredstava za rad,

f) povredama na radu, profesionalnim oboljenjima, smrtnim slučajevima i njihovim uzrocima,

g) ljekarskim pregledima radnika.

(2) Poslodavac je dužan dostaviti nadležnoj inspekciji zaštite na radu godišnji izvještaj o slučajevima iz stava (1) tačka f) ovog člana., najkasnije do 15.01. tekuće godine za prethodnu godinu.

Član 51.
(Dostavljanje izvještaja o povredi na radu i profesionalnom oboljenju)

(1) Izvještaj o povredi na radu koja se dogodi i profesionalnom oboljenju koje nastane na radnom mjestu, poslodavac je dužan dostaviti radniku koji je pretrpio povredu, odnosno kod kojeg je nastala oboljenje, nadležnom zavodu zdravstvenog osiguranja kod kojeg je radnik zdravstveno osiguran, ovlaštenoj zdravstvenoj ustanovi koja obavlja usluge specifične zdravstvene zaštite/medicine rada kod poslodavca, kao i nadležnoj inspekciji zaštite na radu, u roku od sedam dana od dana pretrpljene povrede odnosno nastanka oboljenja.

(2) Izvještaj iz stava (1) ovog člana podnosi se na obrascu čiji sadržaj i način podnošenja propisuje Federalni ministar u saradnji sa Federalnim ministrom zdravstva.

Član 52.
(Obaveza obavještavanja inspekcije zaštite na radu)

(1) O svakom smrtnom slučaju, težoj povredi na radu, profesionalnom oboljenju i svakoj pojavi koja bi mogla ugroziti život ili zdravlje radnika na radu poslodavac je obavezan odmah obavijestiti nadležnu inspekciju zaštite na radu.

(2) Za svaku povredu na radu poslodavac je dužan na uviđaj pozvati radnika za zaštitu na radu, neposrednog rukovodioca povrijeđenog radnika i povjerenika za zaštitu na radu.

DIO SEDMI - POSEBNA SIGURNOST I ZAŠTITA ZDRAVLJA NA RADU

Član 53.
(Zaštita grupa posebno osjetljivih na rizike)

(1) Poslodavac je dužan organizovati radno mjesto tako da vodi računa o prisustvu grupa osjetljivih na određene rizike.

(2) Grupe posebno osjetljive na rizike, kao što su trudnice, porodilje, maloljetnici, lica sa invaliditetom, kao i radnici sa promijenjenom radnom sposobnošću u smislu propisa o penzijskom i invalidskom osiguranju, moraju se zaštititi od opasnosti koje posebno njih pogađaju, u skladu sa ovim pravilnikom, zakonom, drugim propisima, kolektivnim ugovorom i općim aktom poslodavca.

Član 54.
(Zabrana rada grupa posebno osjetljivih na rizike na određenim poslovima)

Zabranjen je rad trudnicama, porodiljama na poslovima na kojima postoji rizik od izloženosti opasnim materijama, hemijskim, fizičkim i biološkim , štetnim zračenjima i mikroklimatskim uticajima, odnosno na poslovima sa teškim uslovima rada, kao i posebno teškim i opasnim poslovima gdje postoji rizik po njihovo fizičko i mentalno zdravlje visok.
Radnik sa promijenjenom radnom sposobnošću ne smije obavljati poslove na kojima postoji opasnost smanjenja preostale radne sposobnosti.

Član 55.
(Postupak raspoređivanja radnika na poslove sa povećanim rizikom)

Kada su na određenom radnom mjestu takvi uslovi da uprkos primjeni mjera zaštite na radu i dalje postoji preostali rizik i prijetnja od obolijevanja tj. invaliditeta, poslodavac je dužan preduzeti mjere za sprječavanje oboljenja tj. nastanka invaliditeta ili dalje pogoršanje trenutne bolesti radnika.

Član 56.
(Posebno osiguranje radnika koji obavljaju poslove sa povećanim rizikom)

Poslodavac posebno osigurava od rizika nesreće i povrede na radu radnike koji obavljaju poslove sa povećanim rizikom, utvrđene internim aktom o zaštiti na radu, radi obezbjeđenja naknade štete, u skladu sa zakonom.

DIO OSMI - PRIJELAZNE IZAVRŠNE ODREDBE

Član 57.
(Stupanje na snagu Pravilnika)

(1)U pogledu pitanja koja nisu regulisana odredbama ovog Pravilnika, a koja se odnose na sigurnost i zaštitu zdravlja radnika na radu, primjenjivat će se zakonski propisi i druga opća akta iz djelokruga zaštite na radu.

(2)U koliko u toku primjene ovog Pravilnika dođe do izmjene zakonskih propisa i općih akata iz prethodnog člana i ako propisima donesenim na osnovu zakona pojedina pitanja budu regulisana na drugačiji način nego što je to u ovom Pravilniku, primjenjivat će se zakonski propisi, odnosno propisi doneseni na osnovu zakona sve do usklađivanja odredbi Pravilnika sa odredbama zakona i tih propisa.

(3)Izmjene i dopune ovog Pravilnika vrše se na način i po postupku predviđenim za njegovo donošenje.

(4)Pravilnik stupa na snagu danom donošenja i objaviće se na web stranici i na oglasnoj tabli ustanove .

Broj: 01-558-2/24

Sarajevo, 12.07.2024. godine

V.D. Predsjednika Upravnog odbora

Anes Hodžić